

Z Á P I S N I C A

z VIII. riadneho zasadnutia Rady vlády Slovenskej republiky pre duševné zdravie

Miesto: Kongresová sála MZ SR

R.Č: S27462-2024-S-RVDZ-011

Dátum: 12.12. 2024 o 14:00 hod.

Zoznam prítomných, ospravedlnených a neprítomných je uvedený v prezenčnej listine, ktorá tvorí prílohu č.1 k zápisnici.

Program zasadnutia:

1. Otvorenie zasadnutia
2. Prerokovanie a schválenie programu zasadnutia
3. Informácia o zmenách v Rade vlády SR pre duševné zdravie a o plnení úloh vyplývajúcich z uznesení Rady
4. Práca výborov (predsedovia a predsedníčky výborov RVDZ budú informovať o kľúčových témach z oblasti starostlivosti o duševné zdravie detí a mládeže
5. Podporné opatrenia na vysokých školách
6. Aktuálne výzvy duševného zdravia detí
7. Prerokovanie a schválenie predložených uznesení Výboru pre kvalitu starostlivosti o duševné zdravie
8. Rôzne
9. Záver

Bod č. 1 – Otvorenie zasadnutia

Predseda Rady vlády Slovenskej republiky pre duševné zdravie p. Šaško (ďalej len „predseda Rady“) otvoril zasadnutie Rady vlády Slovenskej republiky pre duševné zdravie (ďalej len „Rada“) príhovorom, v ktorom povedal, že Rada má na dnešnom zasadnutí rokovať o téme: „Duševné zdravie detí a mládeže“. Je potrebné viac sa zamerať na primárnu prevenciu, posilniť pozitívnu osvetu, ktorá je aktuálne viac negatívna.

Tajomníčka Rady p. Kanderová (ďalej len „tajomníčka Rady“) následne informovala prítomných o zastupovaniach, respektíve neprítomnosti na zasadnutí. Podpredsedníctvo Rady na zasadnutí reprezentovali p. Nováková, p. Gabura a p. Grossmann.

Zistený počet členov s hlasovacím právom prítomných na zasadnutí: 33

Minimálny počet hlasov potrebných na prijatie uznesenia: 17

(p. Nováková mala pri hlasovaní 2 hlasy – ako poverená zastupovaním p. Štofka; p. Gabura mal pri hlasovaní 3 hlasy – ako poverený zastupovaním p. Valentoviča a p. Vargovej; p. Lukačovičová mala pri hlasovaní 2 hlasy – ako poverená zastupovaním p. Maliarovej a p. Dubovcovej; p. Šebová mala pri hlasovaní 2 hlasy – ako poverená zastupovaním p. Breznoščákovej a p. Stavrovskej; p. Cviková mala pri hlasovaní 2 hlasy – ako poverená zastupovaním p. Hajdúka; p. Svoradová a p. Grossmann mali pri hlasovaní 2 hlasy).

Bod č. 2 – Prerokovanie a schválenie programu zasadnutia

Predseda Rady oboznámil zúčastnených s programom a otvoril rozpravu k návrhu programu zasadnutia Rady. Predseda výboru pre primárnu prevenciu p. Gabura požiadal o pridanie do bodu Rôzne výstupy a odporúčania z posledného zasadnutia výboru. Následne prebehlo hlasovanie o schválení návrhu programu zasadnutia. Program bol prijatý jednohlasne.

Schválený program zasadnutia tvorí prílohu č.2 k zápisnici.

Bod č. 3 – Informácia o zmenách v Rade vlády SR pre duševné zdravie a o plnení úloh vyplývajúcich z uznesení rady

Tajomníčka Rady informovala zúčastnených o zmenách v obsadení Rady v nasledovnom znení:

- členom za Ministerstvo vnútra SR sa stal pplk. JUDr. Jozef Pápež,
- členkou za Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie sa stala PhDr. Alena Kopányiová, PhD.,
- podpredsedom rady za Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR sa stal Ing. Marián Valentovič, MBA,
- predsedníčkou Výboru pre výskum Rady vlády pre duševné zdravie SR sa stala Mgr. Lenka Svoradová

Ďalej tajomníčka Rady informovala prítomných o plnení uzneseniach Rady:

Uznesenie RVDZ č.11/2021 - Návrh na vytvorenie Národného centra duševného zdravia ako kľúčového nástroja na realizáciu strategických aktivít v oblasti duševného zdravia SR

Predkladateľkou bola p. Trechová, reprezentuje Slovenskú komoru iných zdravotníckych pracovníkov (ďalej len „SKIZP“).

Úlohou, ktorou pre Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „MZ SR“) vyplynula povinnosť: vytvoriť pracovnú skupinu pre zriadenie Národného centra duševného zdravia.

Termín do 31. decembra 2021.

Všeobecná formulácia úlohy bola jedným z dôvodov pretrvávajúcich diskusií, vyúsťujúcich iba k čiastkovému naplneniu zámeru plnenia úlohy (napríklad riešiť iba národný register duševných porúch).

Obmedzené personálne kapacity na MZ SR, ktoré by sa v plnej miere venovali naplneniu danej úlohy - úloha si vyžaduje plné pracovné nasadenie, medzirezortné, multidisciplinárne odborné zastrešenie.

Nesprávne priradenie plnenia úlohy

Úloha bola priradená pod výbor pre kvalitu starostlivosti o duševné zdravie (ktorý je v gescii MZ SR), pričom výbor v čase predloženia návrhu Uznesenia neposkytol stanovisko z dôvodu jeho dočasnej nečinnosti (personálne zmeny vo vedení výboru).

Úloha bola vzhľadom na svoj zámer presunutá, po vzájomnej diskusii, z výboru pre kvalitu starostlivosti o duševné zdravie pod výbor pre výskum (informácia z V. zasadnutia Rady v máji 2023). Výbor pre výskum Rady koncepčne súhlasil s návrhom na vytvorenie Národného centra duševného zdravia ako zariadenia, ktoré bude zamerané na klinickú prax, vzdelávanie a interdisciplinárny výskum, čo vyjadrili zástupcovia výboru v stanovisku. Pri kreovaní zámeru a misie Národného centra duševného zdravia bolo, na základe odporúčania zástupcov výboru, potrebné vytvoriť rozsiahlu pracovnú skupinu, ktorú by tvorili zástupcovia relevantných odborných spoločností, univerzít, Inštitútu zdravotníckych analýz, výborov Rady, hlavní odborníci MZ SR a zástupcovia ďalších relevantných subjektov.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a časté personálne zmeny vo vedení výboru pre výskum, nebolo možné zriadiť pracovnú skupinu. Aktuálne je predsedníčkou výboru p. Svoradová, ktorá zaujala k danému stanovisko. Výbor pre výskum súhlasí vyjadrením, že úloha si vyžaduje plné kapacity (úväzok). Aj vzhľadom na to, že ide o úlohu udelenú MZ SR, navrhujeme, aby Výbor pre výskum zabezpečil len návrhy členov pracovnej skupiny tejto úlohy - do 03/2025. Tento termín navrhujeme z dôvodu, že výbor bol dlhodobo nefunkčný a aktuálnou prioritou je zabezpečiť jeho plné členstvo, na čom v týchto dňoch pracujeme.

Čo sa týka vyjadrenia k celkovej úlohe, koncepčne s ňou výbory súhlasili, je však dôležité poukázať na potrebné personálne kapacity a finančné prostriedky pre jej naplnenie, ktoré aktuálne nie sú alokované.

Uznesenie RVDZ č.12/2021 - Návrh realizácie projektu Zber a spracovanie údajov o duševnom zdraví

Predkladateľkou bola p. Trechová, reprezentuje SKIZP.

Úlohou, ktorou pre MZ SR vyplynula povinnosť MZ SR:

- aby vytvorilo legislatívny návrh na rozšírenie Zákona č. 153/2013 Z. z. o národnom zdravotníckom informačnom systéme o Národný register duševných ochorení
- aby v súčinnosti s Národným centrom zdravotníckych informácií (ďalej len „NCZI“) pripravili návrh a realizáciu rozšírenia národných zdravotníckych registrov o Národný register duševných ochorení, ktorý bude obsahovať údaje o identifikácii zariadenia, pacienta a ochorenia vrátane charakteristiky diagnostického postupu, liečby i poskytovanej multidisciplinárnej starostlivosti

odporúča :

MZ SR

- vytvoriť a zrealizovať projekt na Zber a spracovanie údajov o duševnom zdraví
- NCZI zriadiť Národný register duševných ochorení a vytvoriť projektový zámer národného informačného systému Starostlivosť o duševné zdravie

MZ SR predložilo na MIRRI návrh na využitie čerpania finančných zdrojov v rámci Programu Slovensko (európske fondy) v rámci špecifického cieľa RSO1.2 Využívanie prínosov digitalizácie pre občanov, podniky, výskumné organizácie a orgány verejnej správy a opatrenia 1.2.1 Podpora v oblasti informatizácie a digitálnej transformácie v rámci vyhlásenia výzvy a národného projektu zameraného na aktivitu Podpora zberu dát od poskytovateľov zdravotnej starostlivosti - vytvorenie "Národného registra duševných ochorení" a Podpora a vytvorenie systému zberu dát od poskytovateľov zdravotnej starostlivosti v oblasti evidencie ochranných liečení MZ SR. Tento zámer bude môcť byť realizovaný po dedikovaní finančných prostriedkov z alokácie MIRRI. Aktuálne po dohode s NCZI, ktoré vníma potrebu prehodnotenia spracúvania zozbieraných dát o duševnom zdraví, sa pripravujú koordinované rokovania tak, aby mohol byť Národný register spustený v zmysle legislatívneho návrhu predloženého do NR SR (tlač 518 - Vládny návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 153/2013 Z. z. o národnom zdravotníckom informačnom systéme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony) s účinnosťou spustenia tohto registra od 1.1.2026.

Uznesenie RVDZ č. 14/2022 - Návrh na vyhlásenie dopytovo orientovanej výzvy na podávanie projektov na budovanie systému prevencie syndrómu vyhorenia u zdravotníckych pracovníkov na Slovensku.

Predkladateľkou bola p. Trechová, reprezentuje SKIZP.

Úlohou, ktorou pre MZ SR vyplynula povinnosť MZ SR:

- vytvoriť dopytovo orientovanú výzvu na podávanie projektov na budovanie systému prevencie syndrómu vyhorenia u zdravotníckych pracovníkov na Slovensku,
- prijať potrebné opatrenia vedúce k efektívnemu fungovaniu a udržateľnosti systému prevencie syndrómu vyhorenia u zdravotníckych pracovníkov.

V Akčnom pláne NPDZ je zachytená aj táto potreba v prioritě:

Ľudské zdroje – udržiavanie personálnych kapacít poskytujúcich starostlivosť o duševné zdravie.

Úloha: Zabezpečiť starostlivosť o duševné zdravie odborníkov poskytujúcich starostlivosť o duševné zdravie populácie.

Výstup:

zriadenie PS k vypracovaniu návrhu vzdelávacieho programu na udržiavanie a podporu duševného zdravia odborníkov poskytujúcich starostlivosť o duševné zdravie populácie.

Vzdelávací program na podporu duševného zdravia odborníkov poskytujúcich starostlivosť o duševné zdravie populácie.

NPDZ bol schválený 21.8.2024

Úlohu zabezpečuje Odbor modernizácie psychiatrickej a psychologickej starostlivosti (ďalej len „OMPPS“), dokonca v širšom kontexte a ambíciou bude materiál predložiť na RVDZ.

Uznesenie RVDZ č. 15/2022 - Návrh na postupné budovanie personálnych kapacít pre oblasť duševného zdravia v zdravotníctve.

Výzva Rady k doplneniu návrhu na postupné budovanie personálnych kapacít pre oblasť duševného zdravia v zdravotníctve o počty ďalších zdravotníckych a nezdravotníckych pracovníkov vyžadovaných pre optimálne fungovanie systému starostlivosti o duševné zdravie, k prepracovaniu systému stanovovania personálnych noriem pre odborníkov pracujúcich v oblasti duševného zdravia bude čiastočne riešená v pripravovanej Stratégii rozvoja ľudských zdrojov v zdravotníctve. Čiastočne v riešení legislatívnym ukotvením sociálneho pracovníka a peer konzultanta v zdravotníctve. Aktuálne bola vo februári 2024 zriadená pod Výborom pre kvalitu starostlivosti o duševné zdravie (ďalej len „VKSDZ“) pracovná skupina pre komunitnú starostlivosť, ktorej jedným z cieľov je vypracovať štandard „cesty pacienta“ s dôrazom na komunitnú formu naprieč celým systémom psychiatrickej starostlivosti a definovať rozsah kompetencií jednotlivých odborníkov v rámci práce multidisciplinárneho tímu, v rámci ktorého sú zadané role a činnosti aj sociálneho pracovníka a peer konzultanta.

Uznesenie RVDZ č.23/2022 k Návrhu na zriadenie pracovnej skupiny k téme vytvorenia nového nástroja financovania aktivít v rámci primárnej prevencie v oblasti duševného zdravia.

- pravidelne informovať Radu o činnosti pracovnej skupiny.

Uznesenie RVDZ č. 26/2024 Návrh na Uznesenie k systematickému financovaniu psychosociálnych služieb prostredníctvom Fondu na podporu duševného zdravia.

predsedníčka Rady (aktuálne predseda Rady) predloží vláde SR návrh na schválenie systematického financovania psychosociálnych služieb v oblasti duševného zdravia prostredníctvom Fondu na podporu duševného zdravia.

Bod č. 4 - Práca výborov (predsedovia a predsedníčky výborov RVDZ informovali na zasadnutí Rady o kľúčových témach z oblasti starostlivosti o duševné zdravie detí a mládeže)

Tajomníčka Rady v úvode informovala o realizácii „Epidemiologická štúdia výskytu duševných porúch v slovenskej populácii“. Stručne odprezentovala ciele, prínos a stav plnenia investície z Plánu obnovy a odolnosti SR, ktorú má v gescii OMPPS.

Uviedla, že ide o prierezovú štúdiu mapujúcu výskyt najčastejších duševných porúch v dospeljej populácii Slovenskej republiky. Štúdia je zameraná na zistenie výskytu najmä afektívnych porúch, úzkostných porúch a závislosti od alkoholu prostredníctvom medzinárodne používaného štandardizovaného nástroja na reprezentatívnej vzorke dospeljej populácie. Sekundárnym cieľom je vyhodnotenie dopadu týchto porúch na psychosociálne fungovanie, kvalitu života, indikátory zdravia a využívania služieb starostlivosti o duševné zdravie.

Primárny cieľ štúdie: Zistiť prevalenciu vybraných duševných porúch v dospeljej populácii Slovenskej republiky.

Sekundárne ciele: Vyhodnotiť dopad jednotlivých symptómov vybraných duševných porúch na kvalitu života a funkčnosť.

Zistiť dostupnosť a využívanie služieb starostlivosti o duševné zdravie.

Zistiť medzeru v liečbe (z angl. treatment gap), identifikovať bariéry a definovať populačné skupiny, ktoré sú v najvyššom riziku nevyužívania služieb v prípade prítomnosti duševných porúch.

Štúdia prinesie informácie o prevalencii najčastejších duševných porúch v populácii, v jednotlivých populačných skupinách podľa pohlavia, veku a iných relevantných demografických premenných, ako aj

o dopade prítomnosti duševnej poruchy na celkové fungovanie človeka. Ďalším prínosom je lepšie poznanie proporcie neliečených duševných porúch v dospeljej populácii.

Výsledky štúdie umožnia opísať duševné zdravie populácie Slovenskej republiky a porovnať výskyt duševných porúch v medzinárodnom kontexte. Výsledky poslúžia na rozhodovanie pri tvorbe efektívnych opatrení a politík pre nastavovanie a plánovanie starostlivosti o duševné zdravie dospeljej populácie v Slovenskej republike.

Aktuálne sa zaškoľujú zástupcovia riešiteľskej pracovnej skupiny a zástupcovia realizačnej agentúry v používaní nástroja M.I.N.I.

Ukončenie zberu údajov a ich interpretácia sa predpokladá k 30.6.2025.

Podpredsedníčka Výboru pre psychosociálnu podporu v oblasti duševného zdravia p. Rút, odprezentovala projekt Transpozícia inovatívnych, potrebami riadených služieb psychosociálnej podpory v oblasti duševného zdravia do národných rámcov. Integrujúc súčasné národné východiská reformy duševného zdravia a začleňujúc psychosociálnu podporu v oblasti duševného zdravia do národných inštitucionálnych a legislatívnych rámcov, členovia Výboru pre psychosociálnu podporu Rady predkladajú tento návrh, ktorý dopĺňa predchádzajúce výstupy. Návrh zároveň obsahuje odporúčania pre ďalší rozvoj mechanizmov budovania kapacít služieb, vrátane návrhu finančných mechanizmov a udržateľnú integráciu a rozvoj služieb orientovaných na potreby, a ponúka praktickú cestu vpred. Vytvorenie a integrácia nových typov služieb, ktoré prepoja systémy zdravotnej a sociálnej starostlivosti na Slovensku s cieľom zabezpečiť realizáciu reformy duševného zdravia a komplexnú podporu pre jednotlivcov, rodiny, komunity a osoby postihnuté krízami a katastrofami, si vyžaduje prepojenie služieb naprieč súčasnými referenčnými cestami a zavedenie špecifických finančných mechanizmov. Tieto mechanizmy umožnia implementáciu nových služieb a posilnenie systému na všetkých úrovniach poskytovania starostlivosti. Založenie Národného fondu na podporu duševného zdravia podporí nielen vytváranie nových typov služieb, ale zabezpečí aj celkový dohľad, kvalitu, kontrolu a rozsah pokrytia na národnej úrovni. Tento fond zároveň podporí vznik koordinačných mechanizmov, ktoré posilnia postavenie poskytovateľov služieb v oblasti duševného zdravia a psychosociálnej starostlivosti na miestnej úrovni, s cieľom vybudovať lokálne siete, kapacity a služby prispôbené na mieru potrebám starostlivosti o duševné zdravie.

Hlavná odborníčka pre detskú psychiatriu MUDr. Rosenbergerová informovala, že v Prešove sú na detskej psychiatrii 2 ukrajinské doktorky, ktoré tlmočia. A taktiež ich generácia hovorí po rusky, takže sa vie dorozumieť (reakcia na nedostatok odborníkov hovoriacich ukrajinským jazykom).

Predseda Výboru pre primárnu prevenciu pán Gabura informoval o dvoch projektoch v kľúčovej téme:

1. Národný projekt, ktorý pripravilo MPSVaR - Sieť odborného poradenstva. Začiatok implementácie je plánovaný na marec 2025 v dĺžke 31 mesiacov. Prijímateľom bude Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny. Nový národný projekt, ktorý je súčasťou strategického plánu zefektívnenia poradenských služieb pod rezortom práce. Bude to nová sieť 46 poradní komplexnej pomoci, ktorá vznikne spojením personálnych a materiálnych kapacít rodinných poradní a bezplatných dlhových poradní. Tento integrovaný prístup umožní spolupracovať všetkým odborníkom z jedného miesta, čím sa vytvorí synergický efekt v prospech klientov. Hlavným cieľom tohto projektu bude prispieť k riešeniu prevencií duševných chorôb, posilneniu vzťahov v rodine, v medzigeneračnej komunikácii a komplexnému riešeniu problémov s dlhmi, vytvorením podmienok pre rozvoj poskytovania odborného psychologického, sociálneho, ekonomického a právneho poradenstva. Národný projekt je rozdelený na 3 podaktivity: 1. vybudovanie systému poskytovania komplexných poradenských služieb (vytvorením 46 poradní – posilnené regionálnou dostupnosťou. Odborníci budú poskytovať poradenstvo nielen v poradniach, ale aj v prirodzenom prostredí klienta. Budú realizovať aj preventívne aktivity. 2. poskytovanie komplexných bezplatných poradensko-psychologických služieb. Dokopy s multidisciplinárnym tímom bude 407 poradcov po celom území Slovenskej republiky. 3. pilotné overenie rozšírenia existujúcich odborných činností poskytovaných rodinám s dieťaťom so zdravotným postihnutím, sprevádzanie odbornými poradcami a sprievodcami s osobnou skúsenosťou. Druh peer poradenstva.

V pláne legislatívnych úloh na 2. kvartál 2026 schválenie vypracovanie návrhu zákona o poradensko-psychologických službách – legislatívne zakotvenie poradenského systému, čo prispeje k stabilizácii siete poradenských služieb, aj po ukončení národného projektu.

2. Duševné zdravie v online priestore. Je vytvorená pracovná skupina, v rámci ktorej sa zdieľajú skúsenosti s odborníkmi aj z MZ SR aj iných relevantných inštitúcií. Pokračovanie v podpore dištančného poradenstva pre deti. Spolupráca s rôznymi organizáciami (napr. Liga za duševné zdravie, IPčko, národná linka na pomoc deťom v ohrození) a podpora vzniku linky pre osoby trpiace poruchami sexuálnej preferencie.

Analýzy údajov, ktoré sú zamerané na prežívanie detí v online priestore. V spolupráci s tímom z Katolíckej univerzity v Ružomberku. Správy sú dostupné na webovom sídle ministerstva.

Pokračovanie v osвете v oblasti telesného a duševného zdravia na internete, prostredníctvom priameho kontaktu s deťmi v školách. Základné témy, ktoré sa budú prezentovať: digitálny wellbeing, šírenie digitálneho dobra. Témy boli témami výzvu bezpečného internetu v rokoch 2023 a 2024. Na rok 2025 sa chystá téma „online v pohode“ – zdravé využívanie internetu, samoregulácia a pozitívne aspekty využívania týchto technológií. Pokračovanie v osвете pre verejnosť, pravidelný program večernej školy, ponuka vzdelávania súvisiace s prítomnosťou detí v online prostredí (často súvisí s duševným zdravím v online priestore).

Koncom mája 2025 v spolupráci s UNICEF – konferencia pre deti, zameraná na tému tolerancia. Jeden blok duševné zdravie detí.

Predsedníčka Výboru pre výskum p. Svoradová informovala, že jej hlavným cieľom je sfunkčnenie výboru.

Hlavným v kľúčovej téme je národný projekt, ktorý sa realizuje v rezorte školstva pod Výskumným ústavom detskej psychológie a patopsychológie (ďalej len „VÚDPAP“). Ide o projekt Dáta, ktorý mapuje emocionálny, sociálny, kognitívny a vzdelávací vývin detí a mládeže na Slovensku. Systematicky a komplexne pokryje cieľovú skupinu. Budú sa dať robiť evidence base politiky alebo odporúčania.

Bod č. 5. - Podporné opatrenia na vysokých školách

Členka pracovnej skupiny Podpora a pomoc pre žiakov a študentov Ministerstva školstva vývoja, výskumu a mládeže Slovenskej republiky Pani Hall, odprezentovala tému podporných opatrení na vysokých školách. Deklarovala potrebu zvýšenia dostupnosti a kvality prevencie, poradenstva a podpory vysokoškolským študentom, aby sa vytvorili primerané podmienky na ich vzdelávanie, duševné zdravie a kariérový rozvoj. Cieľom je zmeniť podporu vysokoškolákov, aby bola širšie dostupnejšia a kvalitnejšia v rôznych oblastiach, prejsť na individuálnu podporu študentov. Navrhuje vytvoriť katalóg podporných opatrení, rozšírenie služieb a kapacity, aj pomocou umelej inteligencie.

Bod č. 6 – Aktuálne výzvy v duševnom zdraví detí

Komisár pre deti, pán Mikloško, odprezentoval aktuálne výzvy v duševnom zdraví detí. Cieľom je poskytnúť praktické techniky pre dospelých, ktoré im pomôžu rozpoznať signály duševnej nepohody u detí a adekvátne na ne reagovať. Vo svojej prezentácii uviedol:

- Ako rozpoznať príznaky duševnej nepohody u detí – napríklad úzkosť alebo stres.
- Techniky prvej pomoci v oblasti duševného zdravia – konkrétne kroky, ktoré môžu dospelí podniknúť na podporu dieťaťa.
- Aktivity a intervencie na podporu duševného zdravia detí v každodennom živote.
- Plány do budúcnosti v tejto oblasti, ktoré nám pomôžu zlepšiť starostlivosť o deti.

Bod. č. 7 - Prerokovanie a schválenie predložených uznesení Výboru pre kvalitu starostlivosti o duševné zdravie

Tajomníčka VKSDZ, pani Lukačovičová, postupne predstavila návrhy uznesení:

Návrh Uznesenia k vypracovaniu metodického usmernenia k výkonu činnosti v oblasti ochrany dodržiavania ľudských práv v zdravotníckych zariadeniach v podmienkach Slovenskej republiky.

Návrh na doplnenie v znení „Rada odporúča prijať uznesenie, na základe ktorého Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky v spolupráci s ochrancami ľudských práv a zástupcami poskytovateľov zdravotnej starostlivosti vypracuje metodické usmernenie k výkonu činnosti v oblasti ochrany dodržiavania ľudských práv v ústavných zdravotníckych zariadeniach poskytujúcich zdravotnú starostlivosť v odbornom zameraní psychiatria a v odbornom zameraní detská psychiatria v podmienkach Slovenskej republiky, a tak

prispieje k humanizácii poskytovania zdravotnej starostlivosti pre pacientov aj zdravotníckych pracovníkov“ dala p. Trechová.

Tajomníčka Rady prečítala text upraveného uznesenia návrhu, ku ktorému vyhlásila hlasovanie. Návrh uznesenia bol prijatý, na základe výsledkov hlasovania.

ZA	PROTI	ZDRŽAL SA HLASOVANIA
33	0	0

Schválené uznesenie Rady č. 27/2024 tvorí prílohu č.3 k zápisnici.

Návrh Uznesenia k vypracovanému štandardnému operačnému postupu „Cesta pacienta psychiatrickou starostlivosťou v podmienkach Slovenskej republiky“

Návrh na doplnenie v znení „Rada berie na vedomie vypracovaný návrh štandardného operačného postupu k ceste pacienta psychiatrickou starostlivosťou v podmienkach Slovenskej republiky a odporúča Ministerstvu zdravotníctva SR viesť zoznam akreditovaných vzdelávacích programov, zameraných na osoby s psychickou poruchou a ich blízkych, ktoré poskytujú neformálne skupiny“, podala p. Trechová a p. Pekarčíková.

Tajomníčka Rady prečítala upravený text uznesenia návrhu, ku ktorému vyhlásila hlasovanie. Návrh uznesenia bol prijatý, na základe výsledkov hlasovania.

ZA	PROTI	ZDRŽAL SA HLASOVANIA
30	0	3

Schválené uznesenie Rady č. 28/2024 tvorí prílohu č.4 k zápisnici.

Návrh Uznesenia k Štandardnému postupu pre diagnostiku a komplexný manažment zdravotnej starostlivosti parafilných porúch u dospelých mužov, Minimálnemu štandardu pre študijný program sústavného vzdelávania, Intervenciám súvisiacim s manažmentom parafilných porúch a osôb vo zvýšenom riziku problematického sexuálneho správania a Analýze a návrhu riešenia možností efektívneho výkonu ochranného liečenia sexuologického

Tajomníčka Rady prečítala text uznesenia návrhu, ku ktorému vyhlásila hlasovanie. Návrh uznesenia bol prijatý, na základe výsledkov hlasovania.

ZA	PROTI	ZDRŽAL SA HLASOVANIA
30	0	0

Schválené uznesenie Rady č. 29/2024 tvorí prílohu č.5 k zápisnici.

Návrh Uznesenia k návrhu na zaradenie a podrobný obsah medicínskeho programu klinickej psychológie do vyhlášky MZ SR č. 531/2023 Z. z. o kategorizácii ústavnej zdravotnej starostlivosti a Návrhu personálneho zabezpečenia a materiálno-technického vybavenia zdravotníckych zariadení ambulantnej a ústavnej zdravotnej starostlivosti v špecializačnom odbore klinická psychológia do výnosu MZ SR č. 44/2008 Z. z. o minimálnych požiadavkách na personálne zabezpečenie a materiálno - technické vybavenie jednotlivých druhov zdravotníckych zariadení

Tajomníčka Rady prečítala text uznesenia návrhu, ku ktorému vyhlásila hlasovanie. Návrh uznesenia bol prijatý, na základe výsledkov hlasovania.

ZA	PROTI	ZDRŽAL SA HLASOVANIA
29	0	0

Schválené uznesenie Rady č. 30/2024 tvorí prílohu č.6 k zápisnici.

Bod č. 8 – Rôzne

Tajomníčka Rady predstavila Národný program duševného zdravia a Akčný plán Národného programu duševného zdravia na roky 2024-2030.

Národný program duševného zdravia a Akčný plán Národného programu duševného zdravia na roky 2024-2030 bol predložený na rokovanie vlády listom č. S13686-2024-OddVPA-57 dňa 12.08.2024. Národný program duševného zdravia a Akčný plán Národného programu duševného zdravia na roky 2024–2030 bol dňa 21.08.2024 schválený vládou SR Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 482 (<https://rokovania.gov.sk/RVL/Resolution/21855/1>).

Materiál prináša viacero opatrení, ktorých implementácia má viesť ku systémovým a udržateľným zmenám. Cieľom je zabezpečiť humánnu, modernú a dostupnú starostlivosť pre všetkých obyvateľov Slovenskej republiky. Do roku 2030 sa plánuje vytvoriť a regulovať podmienky, mechanizmy, opatrenia a nástroje, ktoré podporia duševné zdravie na úrovni jednotlivcov, komunit a celej populácie.

Medzi prioritné oblasti patria:

- Podpora, prevencia a skorá intervencia v oblasti duševného zdravia pre všetkých
- Dostupnosť, koordinácia, kvalita a udržateľnosť starostlivosti
- Destigmatizácia, inklúzia, dodržiavanie práv a zohľadnenie potrieb zraniteľných skupín
- Odborná príprava, vzdelávanie a manažment ľudských zdrojov
- Výskum, evaluácia a pretrvávajúci rozvoj poskytovaných služieb

Národný program duševného zdravia definuje základné hodnoty a princípy, na ktorých by mali byť postavené politiky a služby v tejto oblasti. Program tiež analyzuje súčasný stav a navrhuje konkrétne opatrenia na zlepšenie dostupnosti a kvality poskytovaných služieb. Materiál preferuje zásady systémového, celostného a nadrezortného prístupu k problematike duševného zdravia, s cieľom adekvátne reflektovať na potreby slovenskej populácie a požiadavky poskytovateľov služieb v tejto oblasti, so snahou zabezpečiť rovnaký prístup k starostlivosti o duševné zdravie tak, ako k starostlivosti o telesné zdravie.

Novinkou tohto programu je zameranie na nadrezortnú a multidisciplinárnu starostlivosť, ktorá je založená na spolupráci odborníkov z rôznych oblastí. Program sa sústreďuje na človeka ako celok, nielen na jeho diagnózu, a podporuje princíp odstupňovanej starostlivosti – od neformálnej pomoci až po vysoko špecializovanú odbornú ústavnú starostlivosť.

Akčný plán Národného programu duševného zdravia na roky 2024-2030 má 3 hlavných gestorov: MZ SR, MŠVVM SR, MPSVR SR.

Priebežné plnenie úloh vyplývajúcich z Akčného plánu Národného programu duševného zdravia na roky 2024-2030 za príslušný rezort sa podľa uznesenia predkladá ministrovi zdravotníctva Informáciou o priebežnom plnení do 31. decembra 2024 a následne každoročne do roku 2030.

Ďalej tajomníčka Rady informovala o pripravovanej webovej stránke Rady.

Vznik webovej stránky Rady vychádza z Komponentu 12: Humánnu, moderná a dostupná starostlivosť o duševné zdravie; Reforma 1: Koordinovaná medzirezortná spolupráca a regulácia.

V rámci tvorby Akčného plánu Národného programu duševného zdravia na roky 2024-2030 bola tvorba webu Rady ako jedna z aktivít definovaná výbormi Rady. Z tejto definície vznikla v Akčnom pláne úloha A1.1 Vytvorenie pravidelnej a dlhotrvajúcej systematickej osvetovej kampane o potrebe starostlivosti o duševné zdravie obyvateľov SR, ktorej výstupom bude fungujúca webová stránka Rady.

Zároveň MZ SR tvorba webu Rady vyplýva aj z Akčného plánu digitálnej transformácie Slovenska na roky 2023-2026. Ide o opatrenie 4.2.2.2 s názvom vytvorenie digitálnej platformy združujúcej overené zdroje informácií súvisiacich s duševným zdravím.

Gestorom oboch uvedených úloh je MZ SR a v rámci neho interným gestorom Sekcia zdravia, Odbor modernizácie psychiatrickej a psychologickej starostlivosti. Spolupracujúcimi subjektami sú neziskové organizácie. Rozpočet na danú úlohu bol vyčlenený vo výške 20 000,- Eur hrađený z POO K12 Reforma 1. Termín ukončenia úlohy je stanovený do konca júna 2025.

V rámci príprav webu Rady bol v počiatočnej fáze zadefinovaný cieľ, ktorého úlohou je propagovať činnosť Rady a jej výborov a priniesť základné informácie laickej verejnosti a odbornej verejnosti v oblasti duševného zdravia.

Súčasťou webu budú informácie o psychickom zdraví a psychických poruchách a základné odporúčania starostlivosti o psychické zdravie. Okrem spomenutých oblastí budú na webe rôzne informácie týkajúce sa duševného zdravia, ako aj mapa podpory, ktorá bude odkazovať na existujúcu mapu podpory v oblasti poskytovania pomoci pri ťažkostiach vplývajúcich na duševné zdravie.

Predbežný odhad na spustenie webu Rady je naplánovaný na január/február 2025.

Predseda výboru pre primárnu prevenciu p. Gabura požiadal sekretariát Rady, aby v 2. polroku 2025 zvolal zasadnutie Rady v zastúpení všetkých členov aj členov výborov. Cieľom je deklarovať plnenie úloh z Akčného plánu Národného programu duševného zdravia. Členovia daného výboru na svojom ostatnom zasadnutí otvorili otázku – výzvu, aby sa vytvorila databáza všetkých analýz a štatistických údajov o duševnom zdraví, ktoré sú dostupné (ministerstvá, odborné organizácie). A následne, aby bolo tieto údaje dostupné na jednom mieste – napr. na webovom sídle, resp. úložisku Rady.

Ďalej uviedol, že podľa vyjadrenia členov Výboru pre primárnu prevenciu majú mediálne kampane v oblasti duševného zdravia negatívny dopad na deti, sú vedené viac negatívne ako pozitívne. Výbor prijal uznesenie, aby Rada poverila Výbor pre primárnu prevenciu vypracovať odporúčania pre tvorbu preventívnych kampaní v oblasti duševného zdravia. Výbor pre primárnu prevenciu vytvorí pracovnú skupinu, ktorá odporúčania vypracuje.

Výbor pre primárnu prevenciu prijal uznesenie, že odporúča Rade zorganizovať k Národnému projektu Informačná kampaň na zvyšovanie povedomia verejnosti o vybraných sociálnych témach diskusiu s členmi Rady a jednotlivými členmi výborov Rady. Projekt je financovaný z Programu Slovensko, ktorý realizuje MPSVaR. Prostredníctvom tajomníčky Rady, Výbor pre primárnu prevenciu osloví členov Rady.

V Q1 2025 by ocenil p. Gabura zorganizovať stretnutie členov pracovných skupín z rezortov z oblasti duševného zdravia, s cieľom sprehľadniť medzirezortnú činnosť v danej téme.

Tajomníčka Rady p. Kanderová bude iniciovať nutnosť sfunkčnenia Výboru pre odbornú prípravu a vzdelávanie, ktorý je v gescii MZ SR.

Predseda Výboru pre výskum, p. Svoradová podporila dôležitosť osvetu a kampane o duševnom zdraví. Upozornil, že mnohé mimovládne organizácie vypracovali množstvo materiálov a odporúčaní, ako v týchto témach postupovať. VÚDPaP má v rámci spomínaného Národného projektu samostatnú aktivitu, ktorá propaguje prevenciu – cez pozitívne naratívy.

Prezident Slovenskej komory psychológov p. Grossmann upozornil, že sa otvára sa národná linka duševného zdravia, pričom hodinová mzda odborníkov je navrhnutá vo výške 14 €. Podľa jeho názoru je to podhodnotenie profesií poskytujúcich starostlivosť v duševnom zdraví. P. Kanderová reagovala, že to treba riešiť s gestorom.

Zástupkyňa združenia samosprávnych krajov SK 8, p. Pekarčíková tiež odporučila, aby sa téma duševného zdravia riešila systematicky, systémovo a prehľadne, vzhľadom na rezortné zastúpenie. Navrhla, koncepčne riešiť jeden problém s jedným rezortom. Absentuje nám centrálna inštitúcia pre riešenie problematiky o duševnom zdraví. Absentujú odborníci – napr. žilinský kraj nemá psychiatrickú nemocnicu. Dala návrh, aby na ďalšom zasadnutí Rady predsedovia výborov povedali, ktoré 3 kľúčové témy sa prioritne budú riešiť v najbližšej dobe.

Bod č. 9 – Záver

Tajomníčka Rady poďakovala všetkým prítomným za aktívnu účasť na zasadnutí, vyzvala zúčastnených k budúcej spolupráci a ukončila zasadnutie Rady.

Vypracovala: Desanka Kanderová, tajomníčka Rady

Schválil: Kamil Šaško, predseda Rady